

Szerkesztőségi iroda

Sepsi-Szentgyörgyön
Csiki-utca, Mathievics-féle
ház, hová
a lap szellemi részét illető
kérdések küldendők.

Kiadó hivatal:

BERNSTEIN MÁRK
könyvnyomdája
hová a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERE.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap.
A „Háromszéki háziipar-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen laphteten-
kint kétszer: -
csütörtökön és vasárnap.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTEK

Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve
Egész évre . . . 6 ft — kr.
Fél évre . . . 3 ft — kr.
Negyedévre . . . 1 ft 50 kr.

Hirdetmények díja:

3 hasáhos petti-sorát, vagy
annak helyett 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyitlatter sora 15 kr.

Merénylet a czár ellen.

Az orosz czár ellen ismét merényletet kísé-
rtek meg, de ismét sikertelenül. A tény részle-
teiről is értesít a táviró. A hivatalos lap közli a
főkormányzó táviratát, mely így hangzik:

„December 1-én 11 órakor, a midőn a császár máhahavonata, melyen a szolgazsemélyzet volt elhelyezve, Moszkva Rogos városrészebe érkezett, robbanás történt, melynek következtében a vonat a vágányból kikökökelt, egy kocsi a levegőbe röpült és két személykocsi keresztben dőlt a vágányra. A robbanás folytán egy 2 méternyi mély, 7 méternyi hosszú és 8 méternyi széles gödör képződött. Emberéletben nincs veszteség. A házat, a honnan a robbanó anyag meggyújtása eszközöltetett, felfedezték; most a gonosztevők haladék nélküli kikutatásán fáradoznak.”

A tettesek magában a szent városban, Moszkvában hallatlan furfanggal és vakmerőséggel intéztek tervüket. A vasutat aknázták alá a föld alatt vezetett futósáncz segélyével.

Azon vonat, melyen a czár utazott, kevéssel előbb érkezett meg. A podgyászt a czári kisérő személyzetet vívó vonat követte. A merénylők úgy látszik, azt hitték, hogy a czár a második vonaton van.

A tettesek még ismeretlenek; de alig kétséges, hogy ugyanazon forradalmi kéz intézte a merényletet, mely már annyira véres tettet elkövetett Oroszországban. A nyár és ősz folytában a nihilista rémuralom ellen alkalmazott dracónikus rendszabályok sikerre látszottak vezetni. A puská tüze és Sziberia tömegesen szedték áldozataikat. Az orosz kormány vérszörvényszékai megtették köteleességüket. Európa csak egyes mozzanatairól értesült azon gyászos törvényszéki drámának, melyben nem egyesek, hanem gyermek-ifjakból, fiatal hajadonokból, férfiakból és meghanyatlott erejű aggokból álló nagy tömegek szerepeltek. Voltak e tömegekben közönséges gonosztevők is, de a túlnyomó rész

a politikai fanatizmus szolgáltatta. Hány katasztrófa, mennyi nyomor és kétségbeesés képezte e véres dráma kiegészítő részét, erről mélyen hallgat a vasfegyelem alá kényszerített orosz sajtó. Sziberia pedig, mely mint a sir, nem adja vissza halottait, még inkább tud hallgatni. Csak a találgató hír beszélte tömeges kivégeztésekről s a Sziberiába hurcolt fegyences-csapatok ezreiről.

És mindez a terrorizmus nem volt képes kirtani a nihilizmust. Ismét előtámadt a földalatti aknából. A czarizmas és a forradalom közti harc nem dőlt el. Mikor és miként fog eldőlni? A forradalom gyalázatos, bűnös eszközökhöz nyul. Kétségtelen, hogy ez által önmaga ellen emel fegyvert. A gyilkos töre mindenkor undok, habár politikai eszmét szolgál is. A czár elleni merényletek ép azt akadályozzák meg, hogy a felforgató eszmék elterjedjenek a köznépbén. Az orosz parasztság imádatserű tisztelettel és ragaszkodással viseltetik a czár iránt. A közvélemény rokonszenve nem lehet a forradalmárok táborában. Amde a kormány drakonizmusa sem alkalmas a közvélemény és a rokonszenvek meghódítására. Oroszországban tehát a kedélyek rettentő meghasonlásban vannak, mint meghasonlásban van az egész társadalom. Szerencsétlen ne!

Az ellentétek kibékítése lehetetlen. A czár, az új merénylet alkalmából ismét proclamálta a harcot, proclamálta a forradalom kiirtását.

Igy történik az alkotmányos aera inaugurálása. A czár visszatérte után akartak megkezdeni azon tanácskozásokat, melyek czélja leendett az orosz alkotmány megállapítása és kihirdetése. A forradalom azonban aknarobbanással fogadta a békülékenységre hajló uralkodót. Ez az akna aligha levegőbe nem röpítette egyszersmind a muszka alkotmány-terveket. Erre vall a czár beszéde.

A czarizmus nem szűnik meg despotikusnak lenni. Oroszország — ki tudja még mennyi ideig — oly monarchia marad, „melyet csak az orgyilok mérsékel.”

* Gróf Nemes Nándort az erdélyi ellenzéki képviselők egy közelebbi alakuló gyűlésökben elnöké megválasztották, jegyzőül pedig Zay (!) urat. Erre is el lehet mondani: hát kellett-e ez Nemes Nándornak? Ezt a körülményt az erdélyi szászok s főként a mi drágalátos „Kronst Z.” kollegánk nagyon örvendetes eseménynek hiszi s egy nekünk adott válaszában argumentum gyanánt használja fel ellenünk. Nem irigyeljük a Zay dicsőségét, az erdélyi ellenzéki képviselőknél pedig sok szerencsét kívánunk Zayhoz, a ki ekkora bizalomnak nem örvendett soha életben. Különben a mi ellenzékünk nem sokat törődik a magyarfálással, Zay uram ezen karakteristikus tulajdonságával, neki csak annyi kell, hogy Tiszának opponáljon s a többit üsse a kő. A „Kr Z.”-nak a „Nemereistákhoz” adott böles felvilágosításaira jövő számunkban felelünk.

A németországi pártviszonyok ismét félre csuszak egy kicsit. A clericalis centrum várakozását kifárasztotta Bismarck herceg. — A föl-fölcsiláló vallásfelekezeti engedmények még most is késnek, vagy talán mindörökre megrekedtek valahol. Ki tudná megmondani, hogy melyik igaz? Elég az hozzá, hogy a vasutak megvásárlásával szemben ellenzékké lett a centrum, a nemzeti szabadelvű párt pedig támogatja a német kancellár javaslatát. E fordulatnak világs jelei is mutatkoznak: A „National Zeitung” jelenti, hogy Bismarck herceg nagy megelégedésének adott kifejezést azon magatartás fölött, a melyet a tengeri vasutak kérdésével szemben követ a nemzeti szabadelvű párt, a költségvetési bizottságban pedig visszautasította a cultusminiszter a centrum azon indítványát, hogy törültséssék az ókatholikus püspök fizetése.

Az orosz s lapok gyakran foglalkoznak az utóbbi időben a lengyel kérdéssel. Eddig természetesen a könnyebb végénél fogva tárgyalják e kérdést. Azt mondják, hogy az oroszoknak és lengveleknek ki kell békülniök, mert rokonok. Ez az ok félig socialista, félig muszka. Oroszországban tudniillik sok ember lakik, a kik az egész világgal

A „Nemere” tárczája.

A divat.

Folytatás és vége.

A francia divat Olaszországtól kezdve Szent-Pétervárig hódított. XV. Lajos uralkodásának kezdetén hintették el azon mag, a melynek gyümölcsait a szerencsétlen XVI. Lajos aratta. Madame Normand d'Étiolles, a későbbi Pompadour marquise nemcsak a minisztereket, tábornokokat nevezte ki, hanem a divatot is ő teremtette. A virágokat annyira kedvelte, hogy sokszor egész virágházat képviselt. Öltözéke a legtarkább selyemszövetekből készültek, a melyek ma ismét szerepelnek a divat terén a „Pompadour,” vagy „mille fleures” név alatt. Utódja du Barry asszony még fokozta a divatos fényűzést s ha lehetséges, még felülmuta elődét. A gyászos sorsu Mária Antoinette semmivel sem vesztette el annyira a nép szeretetét, mint a fényűzés s az új divatokról iránt tápiált hajlamával. Rósz néven vették tőle azt is, hogy bizalmas viszonyban állt a divatúrás- és színésznőkkel.

A francia forradalom a divatot teljesen átalakította. A paróka s minden természetellenes pipere felett kimondott a pereat. A nők a régi görög divathoz tértek vissza, a férfiak a teherhordók és matrózok viselését hordták. — Mikor aztán ebbe is beleuntak, kezdődött a divat elülről s haladt tovább feltarthatlanul.

Mindébb mellőztém a divat körébe vonni a magyar viseletet, az ép oly festői szép, mint nemes nemzeti ruhát. A magyar nemzet keleti eredeténél fogva valószínűleg magával hozta viseletének keleties jellegét is; gyanítani lehet, hogy annak fajtságai is megvoltak, de határozottan nem tudjuk. A legrégebbi adatok arra mutatnak, hogy ezen viselet kényelmesen bő és pazar fényűzésű volt s annyit határozottan lehet észlelni, hogy a viselet a XVI. századtól folytonosan szűkebbé és rövidebbé vált, a mi az idegen befolyásról tanuskodik, az

eredeti jelleg azonban soha sem veszett el. — Mióta nemzeti létünk kiszabadult az elenyésztés fenyegető lidércnyomása alul, a szép magyar viseletet rendszeren a köznépnél s csak ünnepélyes alkalmánál láthatjuk az előkelők által hordva, a mikor illendőképen meg is bálmuljuk; nem is remélhető egyhamar, hogy a meghonosult francia divat kényelméről lemondva, azt a fölynt adjuk a magyar viseletnek, mint pl. a hatvanas évek elején. Kár pedig azért a szép magyar ruháért! De ki szállhat szembe a divattal? Kinevetnék a „balga különczöt,” mikor még az is divat dolga, a miről tenni nem lehet, ha a hiúság vagy szeszély úgy hozza magával. Bizonyosságul felemlíthetem azon fiatal fekete szemű leányt, a ki nagyon zokon vette szőke szomszédnője kék szeméire szórt bókákat; sietett is kifejezést adni kicsinylésének, mondván: „a kék szemek most nem divatosak.” Még határozottabb volt azon barna asszonyság nyilatkozata, a ki kerekén kimondta, hogy a kék szem „élmelyítő.”

Hogyan hozza létre a szeszély a divatot, elmondok rá egy példát. A XVII. század elején Poitiers mellett élt az öreg Chateillerand grófné, ki akkori divat szerint nehéz és tarka szövetekkel burtozott kastélyában egészen elkülönítve élt, — egyedül társalkodója, kinek körében szórakozást talált, papagálya lévén, az öreg és durcás Rocco. Ezen állatnak azon különös szokása volt, hogy minden új butordarabá nagyon haragudott; rézsákkal, orrával és körmeivel tépdél, — míg a régi butorzat iránt feltűnő kimélettel viseltetett. Soha sem történt, hogy Rocco vénhedt tagjait másutt pihentette volna, mint öreg, elavult butordarabokon, mi arra bírta a grófnét, hogy azon lakosztályban, hol ő is kedvezte időzött, merőben ő butorokat helyeztessen el, melyek aztán a grófnő kedves papagályáról Rocco nevezetét nyertek. A madár különös szeszélyének híre a grófnő rokonainak széles körében elterjedt és nem sokkal ezután a r o c c o szó egész Franciaországban, sőt lehet mondani: az egész világon polgári jogot nyert s nehézkes régi, idom s modoru, kiáltó színű vagy

ezekhez közeledő tárgyakat és izlést jelent, ezen jelentőségében használtatván mai napig is. Mind ezt egy papagály okozta.

Az öltözködés az egyetlen betegség, mely az életet meghosszabbítja. Az orvosság egy-egy új ruha. S nem üz-e divatot maga a természet, mely minden évben váltja kontózt? A farkas télre megváltoztatja szőröködmönét, a szarvas elhanyagja régi agancsát, a kigyó bőrt, a hernyó plane a fényűzésig megyen burokváltoztatásai számával. Az egész különbség abban áll, hogy ezeknek a csere semmibe sem kerül, nekünk pedig gyakran boldogságunkba.

Hosszasan lehetne fejtegetni csupán azon kérdést: „hogyan származik a divat?” Részint terem, részben csinálódik. Terem, mint a rét virága, mint a magyar népdal, minden előleges készülődés nélkül s egyszerre megjelen, nem tudni honnan. Ezen származási mód azonban ma, mikor a tickot oly nehéz megörizni, nagyon ritka; hiszen maholnap oda jut a világ, hogy senki sincs biztosítva, vajjon a reggeli lapban nem olvassa-e még ágyában azt, a mit az éjél álmodott, ha álmaiban meginterwiewolta valamelyik reporter s lestenographirozta fenhangon folytatott beszédét A divat csinálása pedig történik aképen, hogy a compositeur kikömbinál olyan szövetet, a milyen még nem volt, — vagy régebbi volt, a gyáros megszöveti, a rajzoló kombinál belőle öltözéket, ha lehet eredeti, ha nem: végigtanulmányozza a képtárakat, a jelmagygyűjteményeket s azokból összerakja a „legújabb divatot”, a melynek szépsége az ő ízlésétől függ. A rajzolat tőle a divatúztel szabóműhelyébe kerül s néhány perc múlva ki van szabva az öltözk. Nehány tuczat zakatoló varrógép, melyeknek hajtásával a varróknak nem is kell kinlődniök, hanem csupán a víz-vagy gőzvezeték szelepejt nyitják vagy zárják, — mint a gondolat tüzdelti, varrja az egyes részeket s rövid időn a ruha a kirakatban pompázik. Meglátja ott X. bankárné s rögtön magához szállítja. Délután abban kocsiáz végig a boulevardon s ekkor már a divatiap minden